

II REGIONALNI SKUP ZADRUGA I ZADRUŽNIH SAVEZA

**ZNAČAJ ZADRUGARSTVA
ZA PRIVREDNI I RURALNI RAZVOJ
BOSNE I HERCEGOVINE**

Prirodni uslovi u BiH

zemlja

voda

sunce

zrak

EU, poljoprivreda, ruralni razvoj i ZADRUGE

“Ruralni razvoj je jedan od stubova zajedničke poljoprivredne politike Evropske unije. Ciljevi ruralnog razvoja usklađeni su sa ciljevima Lisabonske strategije (2000.; 2005.) i Geteburške strategije (2001.), tj. konkurentnošću i održivim razvojem.

Ruralni razvoj usmjeren je na četiri oblasti:

- **Konkurentnost poljoprivrede;**
- **Prehrambeni proizvodi i šumarstvo;**
- **Upravljanje zemljištem i okolišom;**
- **Kvalitet života i raznolikost ruralnih područja”**

Izvor podataka: web stranica Direkcije za evropske integracije BiH

**ZADRUGE MOGU I TREBAJU BITI VAŽAN FAKTOR
NAPRETKA U SVE ČETIRI OBLASTI**

STANJE U ZADRUGARSTVU BiH

Poljoprivredno zadrugarstvo BiH razvija se u uslovima tranzicije – ti procesi odražavaju se i utiču na zadrugarstvo

- ❖ 554 registrovane poljoprivredne zadruge u BiH
- ❖ 30 000 zadrugara i oko 100 000 kooperanata

Klasifikacija zadruga po vremenu nastanka:

- ❖ Stare zadruge –osnovane prije 1991. godine
- ❖ Nove zadruge - osnovane nakon 1991. godine

Klasifikacija zadruga po kvalitetu poslovanja:

- ❖ Pozitivno posluju
- ❖ Posluju na granici rentabiliteta
- ❖ Negativno posluju

TRENDOVI U BiH ZADRUGARSTVU

- ❖ Osnivanja novih zadruga koje imaju po dva, tri ili više zaposlenih radnika
- ❖ Zadruga u svom poslovanju usmjerene na nabavku i snabdijevanje zadrugara repromaterijalima
- ❖ Najveći broj zadruga se opredjelio na organizaciju proizvodnje i otkupa poljoprivrednih proizvoda
- ❖ Jedan broj zadruga usmjeren je u pravcu finalizacije proizvedenih i otkupljenih proizvoda
- ❖ Regulacija rada zadruga kroz uvođenje instrumenta zadružne revizije

PROBLEMI U BiH ZADRUGARSTVU

ZADRUGE

- ❖ Nedovoljna materijalna i kadrovske opremljenost
- ❖ Ekonomska iscrpljenost zadrugara i farmera
- ❖ Smanjena motivacija za članstvo
- ❖ Nepoštivanje zadružnih principa
- ❖ Površnost i formalizam u radu organa opravljajanja
- ❖ U jednom broju ranije osnovanih zadruga dio imovine nije aktiviran u poljoprivredne svrhe, nego se iznajmljuje ili prodaje

PROBLEMI U BiH ZADRUGARSTVU

ZADRUŽNI SAVEZI

- ❖ Nedostatak kadrova, materijalno – tehnička neopremljenost,
- ❖ Finansijska ovisnost i nelikvidnost
- ❖ Mali broj članica, još manji broj izvršava ugovorima pruzete obaveze
- ❖ Zadruge ne doprinose kreiranju poslovne politike zadružnih asocijacija

OKRUŽENJE U KOJEM SE DANAS RAZVIJA BiH ZADRUGARSTVO

- ❖ Neadekvatna agrarna politika entitetskih organa, Brčko Distrikta i organa na nivou države Bosne i Hercegovine
- ❖ Uzurpiranje i prodaja zadružne imovine
- ❖ Tri zakona koji uređuju pitanje zadrugarstva:
  - Opšti zakon o zadrugama BiH (2003)
  - Zakon o poljoprivrednim zadrugama RS (2008)
  - Zakon o zemljoradničkim zadrugama Brčko Distrikt BiH (2002)
- ❖ Neusaglašenost sa drugim zakonima koji regulišu ovu oblast

ZAKLJUČCI

- ❖ Zadruga su najcjelishodniji oblik organizovanja zemljoradnika i sela u budućem vremenu
- ❖ Zadruga mogu biti jedan od nosioca ruralnog razvoja
- ❖ Zadruga mogu biti jednako uspješne kao i privatna preduzeća, naročito specijalizovane zadruga

PREDUSLOVI ZA ODRŽIV RAZVOJ BiH ZADRUGARSTVA

- ❖ **USVOJITI KONKRETNE PROGRAME RAZVOJA** koji treba da pomognu ekonomskom i kadrovskom oporavku zadruga
- ❖ **PRUŽITI VIŠE STRUČNIH USLUGA ZADRUGARIMA I ZADRUGAMA** koje afirmišu proizvodne i tehnološke inovacije na gazdinstvima zadrugara

PREDUSLOVI ZA ODRŽIV RAZVOJ BiH ZADRUGARSTVA

- ❖ **Da se zajedno sa zadružnim savezima pripreme strategije razvoja poljoprivrednog zadrugarstva i ruralnog razvoja na svim nivoima u BiH**
- ❖ **Da se u okviru razvojnih banaka i koncipiranjem novog kreditnog sistema, obezbijede veća ulaganja u poljoprivredu za investicione potrebe i tekuću reprodukciju**
- ❖ **Da se u budžetima obezbjeđuju finansijska sredstva za beneficiranje kamata na kredite namijenjene poljoprivredi**

PREDUSLOVI ZA ODRŽIV RAZVOJ BiH ZADRUGARSTVA

- ❖ **Da se utvrdi koncept nove agrarne politike** koja će omogućiti brži razvoj zadrugarstva i afirmisati zadrugu kao bitnog nosioca nove agrarne politike
- ❖ Da se materijalno potpomogne osnivanje novih zadruga i oživljavanje postojećih, kao i rad zadružnih organizacija
- ❖ **Potrebna je harmonizacija** svih zakonskih propisa u zadrugarstvu Bosne i Hercegovine, kao i harmonizacija propisa u poljoprivredi BiH sa zakonodavstvom Evropske unije

BOSNA I HERCEGOVINA

HVALA

Nagib Hadžić, Zamjenik predsjednika ZS BiH

E-mail: nagibh@zsbih.ba

Zadružni savez Bosne i Hercegovine

Branislava Đurđeva 10/III

Tel/fax: 033/209-317, 209-318

Web site: www.zsbih.ba, E-mail: zsbih@zsbih.ba